

Nemci sami nejeverci, ker so nam ravno sedaj nemški katoliki v izgled vernosti in vdanosti, govorimo le od načela, katero je sedaj na Nemškem in tam, koder Nemci gospodarijo, nadvlada vse drugo; tudi se nam nekako misel vriva, da je ves ta liberalizem nemških politikarjev le vabljava zanjka, v katero se love slovenski liberalci; žival v žertvo odbrano so stari pogani z venci okinčali in potem pred žertvenik peljali.

Dnevnik učiteljev.

(Dalje.)

Iz skušnje moremo zagotoviti, da so taki dnevniki ne le za podučevanje, temveč tudi pri izreji živi spomini preteklosti, vir veselja, zdatna in vsakemu učitelju bogata zaloga tega, česar pri podučevanju naj bolje potrebuje.

Ako učitelj na ta način pošteno zahteva račun od samega sebe, pride do tega, da si na tanko določi šolski cilj ali smoter za učne predmete, in učno gradivo previdno razdeli na posamezne dobe šolskega leta. — Da so časi prešli za ljudsko šolo, ker je tista s svojimi očitnimi preskušnjami veljavo in spretnost pred svojimi predpostavljanimi in pred občinstvom javno skazovala, more veljati za hvalevreden velik napredek, kar je gotovo večje vrednosti, kakor se znabiti vidi na prvi pogled. Kako male vrednosti so bili ti vspehi šolskega delovanja sami na sebi, in kako nevarni in pogubivni za ljudsko šolstvo in njegovo nalogo mi ni treba dokazovati. Lahko je učitelj prišel do tega, da je svojo nalogo in odgovornost napačno razumel, toda o temu smo že nekaj govorili kakor tudi o pripomočkih, kako se temu v okom pride. (Misli gosp. pisatelja o javnih preskušnjah niso naše. — Zakaj ne odpravijo javnih preskušinj po zasebnih zavodih, čemu so javne razstave, čemu se dajejo darila pridnim obertnikom i dr., ako so bile javne preskušnje tolik zleg za ljudsko šolo? — Ako so bile nekdanje preskušnje le za izsledovanje (Schauprüfungen), kaj so pa sedanje šolske veselice, kaj pa telovadne izkazovanja (Schauturnen)? Šolsko nadzorovanje, spisovanje dnevnika pripomore k šolskemu napredku med letom in koristi učitelju in šoli; a javne preskušnje so potrebne občinstvu; v nekakem obziru, o katerem pa ne govorim dalje, potrebne so tudi učitelju. Sicer ima pa vsaka stvar svojo solčno in senčno stran. — Tako je z vsemi človeškimi vredbami. Vred.)

Res je, da je smoter ali cilj šolam postavno predpisan, a to se ne more tako na drobno zgoditi; tolikanj prostosti mora vsak učitelj imeti, da v tem okviru razdeli svoje šolsko delovanje, t. j. da si določi, kako in v katerem času, bo speljal svojo šolsko nalogo? Napredovala bode šola le tačas, ako se ravna učitelj po gotovem cilju ali smotru, ta pa

more biti ali po starosti ali po razredbi. Iz tega pa sledi, da si bode skerbni učitelj vso učno snov za posamezne čase že naprej razdelil. A to se lažje reče in zapiše, kakor stori. — Dasiravno je namen jasen, vendar se učitelju dostikrat godi, kakor popotniku, kateremu se cilj njegovega potovanja iz daljave pokaže. Pred sabo ima cilj svojega potovanja, a ne pozna vsega razpotja, ne pozna bližnjic. Mogoče, da najde najbližnjo in naj bolj pripravno pot, mogoče pa tudi, da zaide na daljšo, ali še celo zgreši pravo pot, in pride le po težavnih ovinkih do svojega cilja. Tudi učitelju je jasen smoter, katerega hoče doseči; a vendar ne more zagotoviti, da bode prišel ob pravem času do njega. Mnogo reči je, ki ga med potjo zapeljujejo na stranske steze. Vsak skoraj je posebno vnet za ta ali uni predmet; včasih se zgodi, da učenci, ko jim je kaka reč posebno priljubljena, učitelja zbabijo, da se pri nji dalje mudí, kakor bi zahtevale druge okolnosti; kmalu pa je tudi učitelj neskušen ali preveč prijenljiv do učencev, in hito mimo stvari, pri kateri bi se imel dalje časa muditi. Takih in enakih stranskih potov se je treba skerbno varovati. — Blagor učitelju, kateri to spoznava in se o pravem času vrača iz stranske poti na pravo.

Ko je enkrat učitelj nauke razdelil, in si zaznamoval, kaj bode obdeloval v tem ali unem času, naj se tega tudi strogo derži. Kakor povsod, tako tudi tukaj skušnja več velja, kakor teorija; a vendar bi bilo skoraj nemogoče, da bi učno gradivo na posamezne tedne, ali ure že naprej razdelili; dobra in priporočila vredna stvar zgublja v rokah nevednega in neskušenega vso veljavo in vrednost, in stvar sama po sebi dobra, se lahko v zlo obrača. — Ako bi se znabiti oporekalo, da nasvetovano spisovanje dnevnika in razdelitev učnega gradiva na leto in mesce nasprotuje učiteljevi prostosti, odgovarjamo na to, da je spoznavanje samega sebe naj potrebnejša a. tudi zelo težavna stvar, in kdor hoče napredovati, naj začneja sam pri sebi.

Naj bolj varno hodi tisti, ki vselej ve, kar more, kar hoče, in kako hoče? V to pa pomaga učitelju spisovanje dnevnika, zaznamovanje letnega cilja in razdeljenje učnega gradiva med šolski čas. — Šolski čas je kratek, skerbimo, da ga obračamo v prid izročene mladine, kolikor in kar moremo!

Govekar.

Nekaj opazek k spisu „Dnevnik učiteljev“.

Uradne zapisnike in akte imamo učitelji razun dnevnika ali, da se deržimo postavnih določeb glej §. 33. šol. in uč. reda dné 20. avgusta 1870., tednika še dosti uredjene. Zdaj pride versta na tednik. Dosihdobilo nam je na prosto voljo dano, da si ga vsak po svoje osnuje. Ta prostost je pa nekoliko škodljiva, ker je mogoče, da še marsikateri naših